

VERSLAG

Vergadering

GEMEENTERAAD VAN HILVERSUM

15 FEBRUARI 2022

INDEX RAAD 15 FEBRUARI 2022

NR AGENDA	NR GEMBLAD	OMSCHRIJVING	BLZ
1		Vaststellen agenda	3
2		Spreekers afscheid burgemeester P.I. Broertjes	4
3		Dankwoord burgemeester P.I. Broertjes	12
4		Sluiting	15
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			

GEMEENTE HILVERSUM
BIJZONDERE RAADSVERGADERING VAN 15 FEBRUARI 2022
TER GELEGENHEID VAN HET AFSCHIED VAN BURGEMEESTER
P.I. BROERTJES
(verslag)

Voorzitter: mevrouw A.A.S. den Daas (waarnemend voorzitter van de raad).

Aanwezig zijn de leden: de heer H.P. Blok (Hilversums Lokaal Belang), de dames M. Boumadkar Boukhriess (Hart voor Hilversum) en A.A.S. den Daas (D66), de heer J. van Drogen (GroenLinks), mevrouw F.F. van Drooge (PvdA), de heren M.F. Eerenberg (Hart voor Hilversum) en J.E.M.G. Göbbels (Democraten Hilversum), mevrouw M.D. Groesz (D66), de heren H.R. Jaarsma (D66) en A.S. de Jong (D66), de dames M.J. de Jong-Schrijvers (Hart voor Hilversum) en J. Kalk (PvdA), de heren F.R. Kool (GroenLinks) en H. Koç (Hart voor Hilversum), mevrouw M.G. Kooloos (Leefbaar Hilversum), de heren E.J. Kruijswijk Jansen (CDA) en R.J.C. Lancé (Leefbaar Hilversum), mevrouw H.M.G.J. van de Linde (VVD), de heer T. Pelsma (ChristenUnie), mevrouw R.W.C. Redmeijer (Hart voor Hilversum), de heer F.W. Reijmerink (VVD), mevrouw M.H.A. Remmers (GroenLinks), de heren P.H.J.R. van Rooden (SP), J.A.C. Slingerland (Hart voor Hilversum), D.E.O. Streutker (CDA) en P. Veenendaal (GroenLinks), de dames B. Verweij (SP) en M.I. van Vliet (D66), de heren M.F. Vogel (VVD) en N.G.T. van Voorden (CDA), mevrouw A.F. Vreugdenhil-de Blécourt (ChristenUnie), de heer J.A. van Waarden (GroenLinks), mevrouw V. Wesselink (D66), de heren T.R. Westerneng (VVD) en A. Yorulmaz (CDA) en mevrouw E.M. Zeeuw van der Laan (VVD).

Griffier: de heer P.M.H. van Ruitenbeek.

Burgemeester: de heer P.I. Broertjes

Wethouders: de heren B. Heller, G. Kuipers, A.R.C. Scheepers en F.G.J. Voorink en mevrouw K.J. Walters.

Afwezigen: de heer H.H. Fennema (VVD), raadslid en mevrouw A.J. Wolthers, wethouder.

Gasten: de heren J.P. Boersma (voorzitter Commissie voor het Gulden Boek van de gemeente Hilversum en J. Dresmé (pastor), mevrouw P. Broertjes-Korthals Altes, de heren A. van Dijk (commissaris van de Koning provincie Noord-Holland) en D. Kraaijeveld (houtkunstenaar) en de dames L. Meijer (harpiste) en F. Wisse Smit (secretaris Commissie voor het Gulden Boek van de gemeente Hilversum).

Intro met harpspel door mevrouw Lavinia Meijer (Impromptu-Caprice, Opus 9 van de Franse componist Gabriël Pierné).

De VOORZITTER opent als plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad de bijzondere raadsvergadering om 19.30 uur, vanuit het Muziek Centrum voor de Omroep, waarin het afscheid van burgemeester Broertjes centraal staat.

1 VASTSTELLEN AGENDA

De VOORZITTER heet alle raadsleden, het college, burgemeester Broertjes, zijn vrouw Philip Broertjes-Korthals Altes, zijn zoons en verdere familie, commissaris van de Koning Van Dijk en alle andere genodigden van harte welkom, uiteraard ook de Hilversummers en andere belangstellenden, die vanuit hun eigen locatie met deze vergadering meekijken.

Zij spreekt speciale dank uit aan het Muziekcentrum Van de Omroep (MCO), dat optreedt als gastvrije ontvanger in Studio 1.

Bericht van verhindering is ontvangen van raadslid de heer Fennema en wethouder Wolthers.

De heer VAN DIJK, commissaris van de Koning van de provincie Noord-Holland, zag de afgelopen dagen in veel kranten iets over Pieter Broertjes terug. Wie had gedacht dat Pieter na een glanzende loopbaan in de landelijke dagbladjournalistiek nog eens een zo net indrukwekkend als opmerkelijk vervolg in petto had? Het was in 2011 op zijn minst opmerkelijk dat de hoofdredacteur van *De Volkskrant* burgemeester van Hilversum werd. Dat was misschien ook wel ongebruikelijk in die tijd. Hij denkt dat Pieter Broertjes als burgemeester van Hilversum bewezen heeft dat een dergelijke overstap wel heel erg goed kan uitpakken. Volgens hem heeft Pieter de ogen geopend en wegen geplaveid als zij-instromer en een aantal mensen heeft hem gevolgd.

Hij heeft Pieter Broertjes in de afgelopen drie jaar leren kennen als een betrokken en eigenzinnige burgemeester met een toegankelijke bestuursstijl. Leiderschap en compassie toonde hij vooral in het nazorgtraject van de MH-17-ramp. Collega-bestuurder prezen Pieter Broertjes zowel vanuit de betrokkenheid bij de nabestaanden van de slachtoffers, maar vooral ook voor de manier waarop hij leiding gaf aan de rouw en de herdenking in de stad. Als een mooie zin van Pieter las hij: “Er behoefte aan iemand was, en daar had ik ineens die vaderrol.” Dat noemt hij een typische zin van Pieter Broertjes.

Pieter Broertjes heeft met zijn unieke ervaring en netwerk een enorme en stevige bijdrage geleverd aan het nog sterker op de kaart zetten van Hilversum als mediastad. Daarnaast was hij voorzitter en boegbeeld van het samenwerkingsverband van de regio Gooi en Vechtstreek. Ook als vicevoorzitter van het Nederlands Genootschap van Burgemeester vroeg Pieter aandacht voor de kwetsbaarheid van het burgemeestersambt en voor collega-bestuurders die door onvoorziene omstandigheden in de problemen zijn geraakt. In diens op video opgenomen laatste nieuwjaarstoespraak sprak hij de hoop uit dat 2022 het jaar wordt dat begonnen wordt met het herstel van het wederzijds vertrouwen tussen overheid en burger. Zo heeft Pieter Broertjes de afgelopen jaren geprobeerd om zoveel mogelijk zelf als burgemeester en als Pieter Broertjes in de samenleving te staan. Daarover zei hij: “Voor mij is het altijd belangrijk om niet alleen burgemeester te zijn, maar vooral ook burgervader. En in deze coronatijd heb ik opnieuw gemerkt hoe inwoners dat waarderen.” Er is naar Pieter geluisterd. Het laatste Veiligheidsberaad afgelopen maandagavond heeft ertoe geleid dat Nederland vanavond een stukje meer open is gegaan. Dat Pieter Broertjes burgemeester van de mediastad was heeft het Veiligheidsberaad ook op die maandagavonden kunnen merken. Men wist hem te vinden.

Het geschreven woord gaat Pieter Broertjes aan het hart en dat mocht hijzelf ook persoonlijk ervaren. In deze tijd van WhatsApp, Instagram en e-mail mocht hij regelmatig een kaartje van Pieter ontvangen. Dat kaartje werd met zorg beschreven met bespiegelingen over het leven. Alle hoekjes en gaatjes schreef Pieter vol. Zoveel vrije ruimte er is, zoveel ruimte besteedde hij aan het geschreven woord. Dat heeft hij enorm gewaardeerd, omdat er in die kleine briefjes ook kleine boodschappjes zaten. Die briefjes heeft hij enorm gewaardeerd.

Misschien kan men in de toekomst nog wel iets van Pieter verwachten in de toekomst, zoals zijn memoires of de zaken die hij misschien niet kon zeggen. Die gaat hij misschien nog eens aan het papier toevertrouwen.

Horatius zei dat goed begrijpen het beginsel en de bron van goed schrijven is. Het begrijpen van de journalist en het burgemeesterschap zat bij Pieter wel goed, zodat hij echt het vertrouwen heeft over niet al te lange tijd een boek van Pieter Broertjes te kunnen gaan zien.

De waardering voor Pieter Broertjes als mens en bestuurder is groot, wat ook blijkt uit het aantal mensen dat vanavond aanwezig of vanavond aanwezig had willen zijn. De MCO-zaal had volgens hem wel drie keer gevuld kunnen zijn met mensen die erbij hadden willen zijn en die nu de vergadering via de streaming volgen. Die waardering verwierf Pieter al eerder als journalist door zich in te zetten voor vrije nieuwsgaring en onafhankelijke journalistiek. In diens journalistieke werk vroeg hij consequent aandacht voor ontwikkelingslanden en voor armoedevraagstukken in binnen- en buitenland. Pieter is kortom een bewogen en betrokken persoon. De waardering voor hem als burgemeester is evident en bleek bijvoorbeeld ook tijdens diens ziekte. Daarover zij hij: “De berichten die ik uit heel Hilversum ontving waren werkelijk

overweldigend. Een enorme steun in een voor mij angstige en kwetsbare periode. Mijn streven om de Hilversumse overheid een menselijker gezicht te geven is blijkbaar geslaagd.” Daarmee is hij het eens en zo is het ook.

Al met al heeft Pieter zijn veelzijdigheid, verbindend vermogen en journalistieke drive getoond als boegbeeld van de moderne burgemeester, die de complexiteit van het ambt omarmt, die er niet voor wegloopt en het oppakt. Die het bespreekbaar durft te maken. Pieter neemt scherp waar en luistert naar wat er in de samenleving gebeurt. Daarvoor bedankt hij hem namens iedereen, maar vooral ook namens de provincie Noord-Holland.

Enige ijdelheid was Pieter Broertjes niet vreemd. Toen hij in Hilversum op ambtsbezoek was had Pieter de ambtsketen niet om en hij weet niet of dat een beetje recalcitrant gedrag was. Die ambtsketen gaat Pieter toch missen. Daarom overhandigt hij hem een heel mooi afscheidscadeautje, de mooie manchetknopen van de provincie Noord-Holland. Hij hoopt dat Pieter die met heel veel plezier wil gaan dragen en dat die een beetje het gemis van de ambtsketen compenseren en de trots van de stad Hilversum mogen uitdragen.

Applaus

De heer VAN DIJK kijkt ernaar uit na de pensionering van Pieter Broertje de gesprekken met het echtbaar Broertjes voort te kunnen zetten.

Het is niet onopvallend gebleven wat Pieter Broertjes in de afgelopen jaren heeft gedaan. Dan heeft hij het over meer dan alleen diens werk als burgemeester. Daarnaast is gekeken en de Koning heeft het daarom behaagd om Pieter Broertjes bij diens afscheid te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Staand applaus

De heer BROERTJES (burgemeester) dacht aanvankelijk dat een Koninklijke onderscheiding niet voor hem zou zijn weggelegd, omdat journalisten door de Koning niet worden behaagd. Vooral zijn ouders zouden nu heel trots op hem zijn geweest. Het toekennen van de Koninklijke onderscheiding doet hem heel veel.

Applaus

De VOORZITTER deelt mee dat de burgemeester ook bijna elf jaar van de regio Gooi en Vechtstreek en de veiligheidsregio is geweest. Burgemeester Joan de Zwart, die hem ook tijdens zijn ziekte verving, wil graag namens de regio het woord tot Pieter Broertjes richten.

Mevrouw DE ZWART feliciteert Pieter Broertjes van harte met zijn Koninklijke onderscheiding. Hij werd op 1 juli 2011 geïnstalleerd als burgemeester van Hilversum. Een paar dingen zijn haar daarover bijgebleven. Toenmalig commissaris van de Koningin Remkes gaf in zijn toespraak twee dingen aan die hij specifiek van belang vond. “Broertjes is iemand die grote ego’s de ruimte kan geven en dat zal hij nodig hebben in het Gooi.” Ook zei hij: “En mensen, laat uw burgemeester met rust.” Dat was heel kenmerkend voor dat tijdperk en voor de verhoudingen en omstandigheden waarin Pieter Broertjes binnenkwam.

Tijdens zijn kennismaking met haar vroeg Pieter haar naar haar politieke partij, om nadat zij D66 had gezegd te melden dat hij een bloedhekel aan die partij had. Een carrière als diplomaat zou zij hem daarom niet aanbevelen, alhoewel Pieter door de jaren heen wat diplomatieker is geworden.

Rustig is het nooit geworden, maar met haar samenwerking met Pieter kwam het gelukkig vanaf de verdere start wel helemaal goed. Door de jaren heen is zij Pieter Broertjes als vicevoorzitter van de regio overal gevolgd en soms is zij voortijdig afgehaakt, zoals bij het gewest. De regio Gooi en Vechtstreek heeft als samenwerkingsverband op een gegeven moment de burgemeesters in de ban gedaan. Toen werd Pieter voorzitter van een heel mooi team van wethouders, wat helemaal prima verliep.

De beginperiode van het burgemeesterschap van Pieter Broertjes was er aanvankelijk een van verwondering, over hoe bestuurlijke en ambtelijke molens werken en dan vooral de traagheid en gelaagdheid daarvan. Als het hem af en toe echt te veel werd kon men hem betrappen op een uitroep als “Verdorie. Als hoofdredacteur zei ik gewoon ‘zo gaan we het doen’ en dan gebeurde het. En hier moet ik maar wachten en dat duurt maar. En waarom gaat het allemaal zo traag en zo moeilijk?” Daarnaast was er ook verwondering over de politieke mores, wat wel en wat niet te doen. Maar uiteindelijk bleek het burgemeesterschap Pieter goed te passen als een goede jas. Zozeer, dat het zelfs tot de wens kwam om herbenoemd te worden.

De afgelopen tien tot elf jaar hebben naast de gebruikelijke grote en kleine gebeurtenissen een aantal momenten gekend waarop Pieter zijn leiderschap in optima forma kon laten zien: de ramp met de MH-17, met veel getroffenen uit Hilversum, de Korporaal Van Oudheusdenkazerne die op Pieter’s initiatief werd ingezet voor de gerepatrieerde slachtoffers en de coronacrisis, waarin hij zich zowel intern in het regionaal beleidsteam als extern in het Veiligheidsberaad heeft laten zien als een verbinder en als een trendsetter en bovendien als een zeer zichtbare en betrokken burgervader in de lokale en regionale samenleving. Bovendien heeft hij zijn collega’s ondanks de hectiek altijd betrokken en de ruimte gegeven om met elkaar in gezamenlijkheid te doen wat nodig was voor de regio.

De coronaperiode was buitengewoon intensief. De fulltimebaan die het burgemeesterschap al is werd op een nog hoger niveau getild. Niet iedereen zal altijd in de gaten gehad hebben hoeveel dat qua inzet heeft gevegd.

En toen werd Pieter ook nog ziek, een enorme schrik voor allen. Door die ziekte heeft hij zich bijna letterlijk heen gevochten, vastberaden om weer terug te komen en de rit af te maken. Dat was niet gemakkelijk voor hem, maar zeker ook niet voor zijn directe omgeving.

Met het afscheid gaat er een bijzondere, markante collega uit de regio verdwijnen die in ruim tien jaar tijd, soms tegen de keer in, een stempel heeft gedrukt op de onderlinge samenwerking, de goede sfeer en het op de kaart zetten van Hilversum en de regio Gooi en Vechtstreek. Zij hoopt van harte dat de nieuwe fase in zijn leven hem weer nieuwe mogelijkheden en kansen biedt. De touwtjes kan hij voor de verandering ook eens een keer laten vieren.

Pieter had bij zijn afscheid graag iedereen om zich heen gehad, met veel hapjes en drankjes en heel veel cadeaus. Een deel ervan komt later. Hij krijgt van de regio een vlag met de wapens van de zeven regiogemeenten (inclusief nog de gemeente Weesp) cadeau. Namens bestuur, directie en medewerkers van de veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek biedt zij hem een mooie koelbox aan, gevuld met allerlei regionale producten. Zij zegt Pieter namens haar collega’s ontzettend veel dank voor de gedeelde mooie jaren. De regio zal Pieter missen, maar zij sluit af met de woorden die hij zelf zou zeggen: “Lieve vrienden, moedig voorwaarts maar weer.”

Applaus

De VOORZITTER merkt op dat het in Hilversum een jarenlange traditie is dat de burgemeester die afscheid neemt van de gemeente een portret van zichzelf krijgt aangeboden. De burgemeester mag zelf de kunstenaar kiezen, maar het portret blijft uiteindelijk op het raadhuis en krijgt een plaatsje in de burgemeestersgalerij.

Burgemeester Broertjes heeft houtkunstenaar Diederick Kraaijeveld, die woont en werkt in Hilversum, gevraagd hem in hout te vereeuwigen. Zij laat nu een mooie film zien over hoe dat proces is verlopen.

Vertoning film van het tot stand komen van het portret van burgemeester Broertjes

Diederick Kraaijeveld legt in de film uit dat hij kunstenaar is en zijn methode van werken is dat hij mozaïeken maakt van gevonden hout in de originele kleuren waarin hij hout vindt. Pieter Broertjes heeft hem in de loop der jaren wel eens gezegd dat hij wilde dat hij het portret zou maken bij het stoppen als burgemeester van Hilversum.

Voor een portret is de basis een foto, het liefst een foto die de persoon ook mooi en fijn vindt. Een foto gemaakt door Danielle van Coevorden vond hij prachtig. Voor het portret zijn stukjes hout gebruikt

uit het leven van Pieter Broertjes. Te denken valt aan stukjes hout uit het geboortehuis van Pieter in Den Haag, uit het huis waar hij nu woont in Maarssen en het door zijn grootvader gebouwde buitenhuisje in Loosdrecht. Maar ook zijn stukjes gebruikt van het Volkskrantgebouw en van het Dudok-raadhuis.

Bij een portret vindt hij het belangrijk dat het realistisch is en dat het lijkt. Een laag verder is dat hij iemands ziel te pakken krijgt. Ieder portret is een uitdaging, nog meer als men iemand goed kent.

Vervolgens wordt het portret door Diederick Kraaijeveld en burgemeester Broertjes onthuld.

De heer KRAAIJEVELD voegt toe dat hij op het familiegraf van de familie Broertjes een takje, twijgje vond dat ook in het portret is verwerkt, specifiek in het haar van de burgemeester.

De heer BROERTJES (burgemeester) is heel erkentelijk voor het honoreren van zijn wens om een ander portret te laten maken dan een geschilderd portret, ook omdat hij Diederick Kraaijeveld al lang kent.

De VOORZITTER vertelt dat elf jaar geleden de toenmalige Vertrouwenscommissie onder voorzitterschap van Barend Smit op zoek ging naar een nieuwe burgemeester van Hilversum. Inmiddels weet zij uit ervaring wat voor een lang en zorgvuldig proces dat is. Het is een proces dat tot in het bittere eind vertrouwelijk is. Het enige dat zij zich van toen kan herinneren is Barend Smit's opmerking voorafgaand aan de voordrachtsvergadering dat het een verrassende keuze was, want die was niet voor de hand liggend. Het werd Pieter Broertjes, de oud-hoofdredacteur van *De Volkskrant*, die de nieuwe burgemeester van de mediastad Hilversum werd.

Bij de installatievergadering noemde commissaris van de Koningin Remkes Broertjes een outsider met een onbevangen blik. Erik Boog memoreerde diens opvallende stap om voor de beëdiging stage te gaan lopen bij een aantal grote gemeenten. Barend Smit waarschuwde Pieter Broertjes maar vast voor de lastige gemeenteraad met de toevoeging 'Lukt het je in Hilversum, dan lukt het je overal.' Het ambt past Pieter Broertjes als een jas, wat bleek uit zijn herbenoeming in 2017. Vandaag is het afscheid van Pieter Broertjes als voorzitter van drie Hilversumse gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders die hij voorzat, maar ook als voorzitter van de regio Gooi en Vechtstreek en de veiligheidsregio. Dat afscheid was zeer tegen Pieter's zin, die men meermaals hoorde verzuchten: 'Wie heeft dat bedacht dat ik vanwege mijn leeftijd moet stoppen?' De jas die hem als gegoten zit trekt hij maar met tegenzin uit. Het zwaarst valt hem misschien wel het afscheid van Hilversum en de Hilversummers, van alle inwoners die hem om hulp vroegen en hem gedag zeiden tijdens zijn ochtendwandeling naar het raadhuis, van de horecaondernemers met wie hij voortdurend in gesprek bleef, ook als het lastig werd en hij moest handhaven in coronatijd, de buurten en wijken, waarmee hij in goede en slechte tijden altijd contact hield, van de inwoners die hem hoog achten vanwege de persoonlijke aandacht die hij altijd aan ze gaf. Kortom, van iedereen die hem bewondert om de niet aflatende energie die hij aan de dag legde om van Hilversum mediastad een veilige, aantrekkelijke en bruisende gemeente te maken, waar het voor iedereen goed toeven is. Het is het afscheid van een burgemeester en een burgervader.

Pieter heeft als man van de taal een heel eigen invulling gegeven aan het ambt van burgemeester. De eerste honderd dagen van zijn burgemeesterschap liep hij voortdurend rond met een klein zwart schriftje, om alles wat hij tegen kwam binnen en buiten het raadhuis op te schrijven. Hij was nieuwsgierig en geïnteresseerd in wat er zich om hem heen afspeelde. Hij beantwoordde persoonlijk iedere mail of brief die hij van inwoners ontving en zat de ambtenaren achter hun vordden om problemen meteen op te lossen.

In het begin was hij nog journalist, beschouwer en ombudsman. Lukte er iets niet of niet snel genoeg, dan ging hij altijd moedig voorwaarts. Dat werd zijn credo. Het voorzitten van de gemeenteraad bleek toch iets anders dan het leiden van een krantenredactie, maar hij gaf niet op. Hij kende op tijd zijn pappenheimers en zag altijd het belang van het democratische debat. Pieter Broertjes blijft de meester van het groot denken en klein doen, een motto dat hem, Hilversum en de inwoners veel heeft gebracht.

Als hoeder van de openbare orde en veiligheid waren de Oud en Nieuw-festiviteiten, die vaak ontaardden in brand, vuurwerkongelukken en andere narigheid hem en ook de gemeenteraad een doorn in het oog. Broertjes kaartte dit probleem op nationale schaal aan en stelde in het centrum van Hilversum vuurwerkvrije zones in. De gemeente organiseerde ook een centrale vuurwerkshow op het Marktpllein,

waarin in het begin maar enkele tientallen mensen, maar in de loop der jaren duizenden Hilversummers op af kwamen. Vieren en herdenken werd nieuw leven ingeblazen. 4 en 5 mei gingen meestal een beetje onopgemerkt voorbij, maar niet met Pieter Broertjes aan het roer. De geschiedenis van Hilversum in oorlogstijd werd ontsloten door 4 mei-lezingen, herdenking van de Hilversumse verzetshelden, het benoemen van lege plekken die honderden Joodse Hilversummers achterlieten, de struikelstenen, de Indische herdenking op de Noorderbegraafplaats en het vieren van de vrijheid op 5 mei, de Polar Bear voor Gooiland, ter ere van de Canadese bevrijders in 1945.

17 juli 2014 is de dag van de MH-17 ramp. Vijftien Hilversummers die op die vlucht opstapten kwamen nooit op hun bestemming aan. Zij heeft er zelfs nu nog steeds moeite mee om dat uit te spreken. Nederland en ook Hilversum werden in rouw gedompeld. De burgemeester was crisismanager en bracht als burgervader de gemeente samen in de donkerste tijden. Het is dit verbinden in verdriet, het luisteren naar en het ontzorgen van nabestaanden dat op iedere Hilversummer een onuitwisbare indruk heeft gemaakt. De herdenking bij het zonnebloemenmonument voor het raadhuis, geïnitieerd door Pieter, bevestigen dat. Het comité 'Moedig voorwaarts', ingesteld om dit afscheid in goede banen te leiden, heeft een aantal vrienden, collega's, oud-raads- en collegeleden, ambtenaren en Hilversummers alvast gevraagd hun meest gedenkwaardige momenten met of bespiegelingen over Pieter Broertjes te delen in woord en beeld. Dit heeft geresulteerd in het liber amicorum, een vriendenboek getiteld 'Moedig voorwaarts'. Wellicht een mooi voorschot op de memoires van Pieter. In het boek staan ook een paar bekende spotprenten van bestuurlijke hoogtepunten van Pieter uit de afgelopen tien jaar, getekend door Frank Muntjewerf en eerder gepubliceerd in de Gooi en Eemlander. Mieke van Zonneveld, tot vorig jaar stadsdichter, schreef het prachtige portret van een jaar dat ook aan het boek is toegevoegd.

Zij nodigt Pieter uit om het eerste exemplaar in ontvangst te nemen, een cadeau van de gemeenteraad, het college, de organisatie en heel Hilversum. Ook nog ingelijst is de eerste vuurwerkshow van Pieter als cartoon. Alle raadsleden en genodigden ontvangen bij vertrek een exemplaar van het boek 'Moedig voorwaarts'.

Mevrouw WATERS (locoburgemeester en wethouder) vertelt dat Pieter Broertjes deze week afscheid neemt van de inwoners, de regio, de raad en het college. Graag spreekt zij hem namens het college toe. Hij heeft een bijzondere tien jaar aan burgemeesterschap neergezet. Bij zijn binnenkomst was alles voor hem nieuw en had hij een enorme drive: Hilversum mediastad moest op de kaart; op pad naar de omroepen en mediabedrijven en Hilversum weer trots maken op haar landelijke rol in de media.

De bestuurlijke drukte moest aangepakt. Sneller besluiten en inzetten op de toekomst. Voor de regio en de veiligheidsregio werd Pieter hun stabiele voorman. Hij stond aan hun zijde en was verantwoordelijk voor hen. Pieter ging voor Hilversum en de regio. Hij trok voor hen op naar het landelijke toneel voor een vuurwerkverbod. Zoals vaker liep hij voor de troepen uit, maar volgde men uiteindelijk. Dat was ook te zien bij zijn inzet voor het opengooien van de samenleving bij corona. Een knap staaltje aan doorzettingsvermogen.

Pieter maakte een uitzonderlijke situatie mee, de ramp met de MH-17, waarbij vijftien Hilversummers omkwamen. Soms nog jong en vaak in de bloei van hun leven. Dat schokte heel Hilversum, de scholen en de verenigingen. Allen hebben bijzonder veel waardering voor hoe Pieter Broertjes als burgervader naast de nabestaanden en de geschokte inwoners ging staan. Samen droeg men het verlies. Hij onderhoudt nog steeds contacten met de nabestaanden.

Pieter Broertjes is altijd een burgemeester gebleven die van buiten naar binnen keek en die zich afvroeg of dingen niet sneller konden in het gele raadhuis. "Kan iemand even dit mailtje van een inwoner oplossen? Dit moet toch handiger kunnen?" Het ongeduld straalde soms van hem af. Pieter is ook altijd een journalist gebleven, hij ging erop af waar het gebeurde. Gewoon in gesprek gaan met mensen.

De wethouders kregen over hun dossiers regelmatig krantenknipsels die ze ter harte moesten nemen. De burgemeester hield kaartjes met actiepunten bij en joeg hen op om vragen en akkefietjes op te lossen. Hij had een enorme neus voor sentimenten in de samenleving en zette zijn eigen stempel. Bij de 4 mei-lezing introduceerde hij de Bill Minco-lezing, waardoor veel Hilversummers meer kennis van en respect voor de oorlogsjaren hebben gekregen.

Pieter Broertjes was ook een doorzetter. Het opknappen van woonwagencamp Egelshoek trok hij samen met Morris uit het slop. Hij zou het op tijd en binnen het budget klaren en dat is hem zo goed als gelukt.

Toen corona kwam werd het een zware tijd door het onbekende en de grote impact op de samenleving. Hij ging langs bij de horeca en ging langs de scholen om te praten met jongeren. Samen met de GGD-arts bezocht Pieter het ziekenhuis en de verpleeghuizen. Hij stond er als het nodig was. Men was blij en opgelucht toen een dreiging van coronarellen in Hilversum met het kordate optreden van jongerenwerk, boa's en politie werd voorkomen.

De burgemeester maakte filmpjes om mensen een hart onder de riem te steken. Nog even volhouden. Hij moest ook zelf volhouden door alle vergaderingen via Zoom te doen en elke week te overleggen met het veiligheidsberaad. Het werd een extra baan. Pieter voelde zo'n verantwoordelijkheid dat zijn vrouw nog maar net op tijd op hem lette. Een hersenontsteking vloerde hem even. Wethouders en ambtenaren hebben er alles aan gedaan om Pieter weer terug te laten komen als burgemeester. De inwoners hebben de burgemeester deze week laten voelen hoe blij ze met hem zijn. Ze hebben hem in hun hart gesloten.

Vandaag neemt Pieter Broertjes in functie als burgemeester afscheid. De wethouders, waarvan een deel al heel lang meedraait in de lokale politiek, hebben genoten van de samenwerking met hem. Namens alle ambtenaren en inwoners danken zij Pieter voor wat hij voor Hilversum heeft gedaan.

Het college heeft ook nagedacht hoe de alom brede waardering voor de inzet van Pieter Broertjes voor Hilversum bestendig kan worden. Besloten is dat de verdiensten van Pieter zo groot zijn dat hem de hoogste Hilversumse onderscheiding is toegekend, namelijk de Gouden Legpenning. Hierdoor is hij ingeschreven in het Gulden Boek van de gemeente Hilversum. Jan Peter Boersma en Flos Wisse Smit, respectievelijk voorzitter en secretaris van de Commissie voor het Gulden Boek van de gemeente Hilversum, zijn vanavond aanwezig. Zij geeft het woord aan Jan Peter Boersma om de omschrijving van de plaatsing in het Gulden Boek voor te dragen. Daarna zal zij als locoburgemeester de Legpenning van het Gulden Boek aan Pieter Broertjes uitreiken.

De heer BOERSMA vertelt dat hij voorzitter van de Commissie voor het Gulden Boek is. Dat is een boek waarin de gemeente Hilversum mensen inschrijft die zich buitengewoon verdienstelijk hebben gemaakt voor de Hilversumse samenleving. Het is een vastlegging van mensen die bijzonder waren of zijn voor Hilversum, mensen die niet mogen wegglijden in de coulissen van de geschiedenis, maar die prominent in beeld moeten blijven.

Hoe komt zo'n inschrijving tot stand? De commissie observeert, let op voordrachten, doet onderzoek en maakt een voordracht aan het college. Die moest de commissie altijd aanbieden aan Pieter Broertjes. Dat was elke keer weer spannend, omdat die wel dagen en maanden op een stuk zat te studeren. Dan was zijn redactie weer eens scherp en zei hij: 'dat heb je toch niet helemaal goed' of 'dat moet toch net een andere tekstuele wending krijgen.'

Bij de voordracht van vandaag ging het net zo. De commissieleden observeerden, hadden een voordracht, lazen, deden eigen waarnemingen, hadden straatgesprekken op de markt en op de Groest en maakten een tekst. Gelukkig deze keer zonder de redactionele scherpte van de burgemeester. Zodoende kan hij nu de tekst voordragen waarmee Pieter in het Gulden Boek beschreven wordt. De tekst is in de hij-vorm geformuleerd.

"Pieter Izak Broertjes, geboren 20 september 1952. Burgemeester Pieter Broertjes is geboren in Den Haag. Zijn grootouders woonden in Hilversum en aan die plaats heeft hij zijn meeste jeugdherinneringen. Hij ging na het gymnasium sociale wetenschappen studeren in Utrecht, was langharig en links georiënteerd. In 1979 trad hij in dienst bij *De Volkskrant* en voor deze krant was hij hoofdredacteur van 1995 tot 2010. En in deze periode verlegde de krant zijn links intellectuele signatuur naar een kwaliteitskrant met een bredere scope en een groot bereik. Vele jaren was hij ook actief als voorzitter van het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteurs.

Op 1 juli 2011 werd Pieter Broertjes burgemeester van Hilversum en die functie heeft hij vervuld tot 15 februari 2020. Hij was een lange periode vicevoorzitter van het Nederlands Genootschap van

Burgemeesters en daarnaast was hij van 2013 tot en met 2021 voorzitter van de raad van toezicht van de Consumentenbond.

Pieter Broertjes heeft de overstap gemaakt van een journalistieke werkkring naar het openbaar bestuur en heeft zijn nieuwe rol met verve vervuld. En dat vroeg een omschakeling van de dagelijkse journalistieke dynamiek naar een meer afgewogen bestuurlijke lijn met veel meedenkers en meebeslissers in een ingewikkeld politiek speelveld. Hij heeft zijn vele contacten gebruikt om de positie van Hilversum als mediastad te versterken. Zijn optreden kenmerkte zich door helderheid en resultaatgerichtheid. ‘Wanneer is het klaar?’ Zijn heldere taal vanuit een open hart wekte waardering. Ook bij mensen die het niet op voorhand met hem eens waren. Als burgemeester en voorzitter van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek was Pieter Broertjes belast met openbare orde en veiligheid en hij maakte eigen keuzes, ook zonder te weten of die onmiddellijk populair zouden zijn. Zo heeft hij het voortouw genomen om te komen tot een vuurwerkverbod en hij was daarin voortrekker voor veel andere gemeentes. En daarbij is tekenend dat hij direct het gesprek met betrokken ondernemers aanging en zijn lijn verdedigde. Hij pakt ook straatgeweld aan en heeft erop gestuurd dat de Groest weer een veilige ontmoetingsplek kon worden, ook in de nachtelijke uren.

Het neerschieten van de MH-17 was een gebeurtenis die Hilversum diep heeft geraakt. De identificatie van de slachtoffers, waarvan vijftien inwoners van onze gemeente, vond plaats in de Korporaal Van Oudheusdenkazerne naast het Vliegveld Hilversum. Samen met anderen heeft Pieter Broertjes de nabestaanden en andere betrokkenen tot op de dag van vandaag steun gegeven bij de verwerking van hun verdriet. Gedenken en herdenken waren zijn kernwoorden.

Pieter Broertjes is een gedreven man, zonder dat hij gericht was op eigen status. Hij vroeg veel van zijn ambtenaren, maar gaf er zeer veel voor terug. Hij was er voor iedereen, ongeacht de achtergrond en had het lef om rellende jongeren thuis te bezoeken en aan te spreken op hun gedrag. En tijdens bezoeken aan wijkcentra werkte hij bij voorkeur zelf mee. Liever dan alleen de conventionele gesprekken te voeren. Hij heeft het burgerschap een heel eigen vorm gegeven. Iedereen had respect voor de manier waarop hij zijn ambt inhoud gaf, in vergaderzalen of op straat. Helder optredend, sterk verbindend.

Zijn ouders gaven hem het noblesse oblige mee en Pieter Broertjes heeft dat vertaald in een niet aflatende zorg voor de medemens en voor groepen die het zonder steun niet redden in de samenleving. En de waardering vanuit de bevolking van Hilversum bleek ook tijdens de ziekte in 2021. Heel veel mensen toonden hun betrokkenheid door een persoonlijke kaart te sturen of door een kaarsje te branden in de Vituskerk. En zijn terugkeer in het raadhuis werd begeleid met een muurschildering langs de spoorlijn ‘Welkom terug!’

Bij zijn afscheid wil het gemeentebestuur zijn grote waardering tot uiting brengen door Pieter Broertjes de Gouden Legpenning toe te kennen en daarmee in te schrijven in het Gulden Boek als ereburger van de gemeente Hilversum.” Aldus het besluit van burgemeester en wethouders van Hilversum.

Applaus

De heer BROERTJES (burgemeester) is zeer vereerd. Hij merkt dat je nog zo links kunt zijn geweest in je jeugd en je kunt hebben afgezet tegen je ouders, maar hij komt steeds meer in het spoor van zijn ouders terecht. Zijn vader is ook drager van een Koninklijke Onderscheiding. Zijn grootvader aan de kant van zijn moeder, huisarts Izak Wessel, staat ook in het Gulden Boek van Hilversum. Hij had werkelijk nooit kunnen denken dat hij daarin ook zou worden ingeschreven. Zijn grootvader zou het geweldig hebben gevonden dat zijn kleinzoon zijn opvolger zou worden in het Gulden Boek. Twintig jaar geleden had hij dat nooit kunnen voorzien. De onderscheiding zal hij met eer dragen.

De VOORZITTER vervolgt dat de burgemeester vorige maand op zijn zachtst gezegd not amused was dat de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie voor inwoners in de Vituskerk, een door hemzelf ingezette traditie, niet door kon gaan. Dat was ook enorme pech voor de kinderburgemeester en de kindergemeenteraad. Die hadden speciaal voor die laatste keer een lied ingestudeerd. De beelden daarvan zijn er nog.

Vertoning van een film over de kindergemeenteraad, die de afscheid nemende burgemeester gedag zeggen.

Applaus

De VOORZITTER vertelt dat pastoor Jules Dresmé na de MH-17-ramp zijn Vituskerk open zette voor Hilversum en die vond in Pieter Broertjes ook het gedenken en herdenken. Zij vraagt de pastoor naar voren te komen en de burgemeester toe te spreken.

De heer DRESMÉ beschouwt het als een eer om de burgemeester bij diens afscheid toe te spreken, maar dat vindt hij ook lastig. Afscheid, herinneringen en dankbaarheid, gemengde gevoelens, strijden om voorrang. Het is nu onafwendbaar. Het moet van de wet, de griffie, Karin en Sonja, de beschermengelen van Pieter en diens agenda.

Terecht is Pieter al veel eerbetoon ten deel gevallen, zoveel hartelijke woorden van waardering en respect. Genoeg voor de heiligverklaring, maar alles is oprecht en weer. De onvermoeibare inzet van Pieter Broertjes was steeds om het goed te doen. Daarover was hij soms ook onzeker. Dit alles wat allen vanavond mogen meemaken zal Pieter goed doen.

Pieter citeerde diens vrouw in het artikel van de krant van vanochtend. Ze zei: “Geniet ervan. Ze zeggen allemaal aardige dingen over je.” Daarbij sluit hij zich van harte aan. Dat helpt ook om los te laten, het moeilijkste van deze dag en dit moment. “Met 120 kilometer op weg naar de eindstreep, een volle agenda en dan opeens stilstaan”, zei Pieter hem vorige week. Van dat tot stilstand komen gelooft hij niets en daarvan kan hij zich niets voorstellen. Voor zover het woord ‘rusten’ in Pieter’s woordenboek staat, dan is het in ieder geval ver achter de ‘z’. De 120 kilometer past meer. Al die elf jaar ging alles in een hoog tempo, als een race. Vele gebeurtenissen, iedere dag wat anders en veel was leuk en interessant, maar vaak belastend en zwaar. “Ik moet een stad besturen”, riep Pieter steeds. Dossiers, vergaderingen, besprekingen, onrust, bemiddelen, onverwachte gebeurtenissen, tegenslagen, meevallers en wat al niet. Met een telefoon als aanjager en onruststoker. Bijna verslavend en de hele dag in zijn buurt. Ook als diens telefoon stond Pieter ook altijd maar aan. Gelukkig is Pieter een geduldig mens, dat heeft vast geholpen.

Hij heeft Pieter Broertjes van nabij een beetje mogen volgen. Al groter is zijn respect geworden voor het ambt van burgemeester en voor de wijze waarop Pieter dat heeft gedaan. Leiding geven is nog een hele kunst. Het verhaal van een burgemeester die burgervader wordt. Tijdens diverse herdenkingen heeft Pieter uit teksten van Augustinus geciteerd, een filosoof en pastor uit de vierde eeuw.

Aan Augustinuskenners bij uitstek in Nederland, Paul van Geest, heeft hij bij gelegenheid van Pieter Broertjes’ terugtrekken gevraagd wat Augustinus zegt over leiderschap. Het mooiste citaat volgens Paul van Geest komt uit een regel voor het samenleven van een gemeenschap. Die luidt: “De leider moet als een vader worden gehoorzaamd.” Dat klinkt heel paternalistisch en absolutistisch, maar dat is het toch niet. Dat blijkt uit het vervolg van de tekst, waarin vooral aan de leider eisen worden gesteld. Die moet empathisch zijn en zich kunnen verplaatsen in degenen die hij leiding geeft, anders kan hij niet als vader gehoorzaamd worden. Dan verwerft hij geen gezag. En hij moet zich zo kwetsbaar kunnen opstellen dat degenen die hij leiding geeft zich in hen moet kunnen verplaatsen. Dan kweek je een optimale band volgens Augustinus. Anderen tot hun recht laten komen en daarmee ook zichzelf. Echtheid en waarachtigheid zijn kernbegrippen. Daarin erkent hij burgemeester Pieter. Augustinus spreekt in een citaat niet over het nut van soms tegendraads zijn. Dat is die vast vergeten. Onbekend was Augustinus nog met het begrip Pietje Bell, anders zou die het vast en zeker als deugd vermeld hebben. Empathisch zijn, invoelingsvermogen tonen, werkelijk met mensen begaan zijn, hun gevoel delen. Hij noemt voor Pieter Broertjes wat voorbeelden. Het neerhalen van de MH-17 met vijftien doden in Hilversum was het grootste drama in de ambtsperiode. Zoveel verdriet was echt niet te doen. Pieter was er voor de nabestaanden, voor iedereen die erbij betrokken was. Hij ziet hem nog staan bij de ingang van de Korporaal van Oudheusdenkazerne in Loosdrecht, als eerbetoon aan de stoffelijke resten van de overledenen. En hij ziet hem nog staan bij de middenstip op het voetbalveld met twee tientallen. Van beide elftallen was een jongen omgekomen. Pieter was er, krijtbleek en deelde het verdriet met hen.

Thomas, de vader Quinn, diens zoon omgekomen in de ramp, appte afgelopen week nog: “Ik zal nooit vergeten dat ik van Pieter Broertjes een kaart ontving op Vaderdag, omdat hij zich zo goed kon verplaatsen in het verdriet, nu ik die kaart niet meer van Quinn zou ontvangen. En Robbert van Heijningen appte: “Hij heeft de warmte gebracht. De warmte die zo nodig was om de tranen van het verdriet te drogen.” En tot op de dag van vandaag zijn veel van die contacten gebleven. Van velen die hij kort geleden heeft gesproken, heel veel liefs en heel veel dank. Maar ook de humor heeft daarbij geholpen. Hij denkt aan de avondbijeenkomst, altijd op 17 juli ’s avonds, het moet vooral verborgen blijven hoe gezellig dat was. Daar hebben nieuwe termen ingang gevonden en degenen die erbij waren weten daarvan. Telefoontjes, kaartjes, briefjes naar zoveel mensen in Hilversum. Of er even heen. Bloemen uitgedeeld en taartjes gegeten bij bezoekjes, huwelijksjubilea, verjaardagen, bijzondere gebeurtenissen. Het opspelden van onderscheidingen. Benaderbaar is wat mensen, die hij veel spreekt, van Pieter Broertjes zeggen. “Hij stond gewoon naast me bij de visboer”, zei een mevrouw vanochtend nog tegen hem. Oprecht geïnteresseerd, vragen stellen. Hij weet het uit eigen ervaring. Toen Pieter Broertjes het vuurwerkverbod voor het centrum afkondigde ging hij wel naar de grootste vuurwerkverkoper. En toen hij in de vreselijke coronaperiode zoveel bedrijven moest sluiten, liep hij wel bij de horecaondernemers even aan. Handhaver en meelever. Pieter Broertjes heeft zichzelf daarbij vaak heel kwetsbaar opgesteld. En wel zo dat, zoals Augustinus zei, mensen zich in u, in jou konden verplaatsen. “Hij vindt het voor ons echt erg en het is voor hem ook erg.”

Pieter Broertjes heeft zichzelf met hart en ziel geïnvesteerd, heeft ervan genoten, maar soms aan diens ambt geleden. Daarom werd diens gezag en leiding aanvaard en was hij bij zoveel Hilversummers geliefd. Dat bleek toen Pieter zelf verschrikkelijk ziek werd. Zovelen waren enorm ongerust over hem en leefden mee. Ook bij de rondgang in de voorbije periode door de Hilversumse wijken zag, hoorde en voelde Pieter de warmte en waardering. Terecht heeft hij deze avond om die reden diverse mooie onderscheidingen ontvangen. Pieter Broertjes heeft een indrukwekkend en prachtig voorbeeld van leiderschap gegeven. Van de burgemeester die burgervader werd. Burgers van Hilversum hebben de heer Broertjes voor altijd de mooiste onderscheiding meegegeven die denkbaar is: onze burgervader. Diens terugtreden ontroert hem.

Misschien was hij een beetje serieus in zijn toespraak. De heiligverklaring wil hij wel even compleet maken. Philip is Pieter’s grootste rots in de branding, samen met de kinderen en diens kleinkind. Zijn vrouw helpt Pieter om met die heiligheid nuchter om te gaan.

Nu komt het loslaten en los ervan komen, ook een hele opgave. Hij beveelt aan rust te nemen die nodig is om helemaal te herstellen. En de uitdagingen komen vanzelf. Hij wenst Pieter alle goeds en dankt hem voor alle mooie jaren.

Applaus

3 DANKWOORD BURGEMEESTER P.I. BROERTJES

De VOORZITTER geeft het woord aan de burgemeester, de burgervader, de hoeder van de openbare orde en veiligheid, die Hilversum opnieuw leerde herdenken en de Hilversumse verzetshelden een gezicht gaf, die Hilversum in moeilijke tijden een troostende schouder bood en bewoners op een andere en meer veilige manier leerde feesten.

De heer BROERTJES (burgemeester) ziet enorm op tegen deze toespraak, zeker na de prachtige woorden van Jules Dremé over leiderschap, die hem uit het hart gegrepen zijn. Na zoveel loftuitingen en aandacht zou je stil moeten zijn, maar hem werd aangegeven dat het passend zo zijn als hij zelf ook nog wat zou zeggen.

Hij reageert niet direct op wat is gezegd. Er zijn heel mooie woorden gesproken door de commissaris van de Koning. Hij weet niet of het van memoires gaat komen. Interessanter vindt hij het om inhoudelijke artikelen over bepaalde onderwerpen te schrijven. Er hoeft maar één recensent te zijn die zijn boek afkraakt, zodat die hem voor jaren ongelukkig maakt. Dat lijkt hem geen goed perspectief.

Hij verwelkomt de raadsleden, de griffier, de griffie, de ambtenaren en de collega-burgemeesters uit de regio en ver daarbuiten. Het geeft hem heel veel voldoening dat zij vanavond door weer en wind zijn gekomen. Ook verwelkomt hij zijn familie, zijn twee zusjes, een handvol vrienden, wethouders en oud-wethouders. Er is dank voor de aardige woorden, waarover Gerard Reve gezegd zou hebben: het is niet onopgemerkt gebleven. Dat is ook iets dat hij meestal wil veroorzaken, wat vanavond ook wel is gebleken.

Jammer is het voor iemand met een journalistieke achtergrond dat het nieuws niet van zijn afscheidsavond komt, maar van de persconferentie elders. Nederland gaat open, met of zonder virus. Dat is iets waaraan velen en ook hij de afgelopen maanden hebben gewerkt. Dat geeft hem veel voldoening. Gisteren heeft hij op Valentijnsdag afscheid in het Veiligheidsberaad genomen. Op de dag van zijn afscheid gaat Nederland weer open, wat hij fantastisch vindt.

Vervolgens blikt hij terug op de afgelopen tien jaar. De positie van de burgemeester is de afgelopen jaren radicaal veranderd, wat hem betreft in positieve zin. Het burgemeesterschap is meer naar zijn hand gaan staan. Het burgemeestersambt is steeds inhoudelijker en betekenisvoller geworden. Burgemeesters worden steeds vaker opgeroepen om een standpunt in te nemen en om een stap naar voren te zetten. Het kan gaan over asielzoekers, vuurwerk of de pietendiscussie. Dat is hem zeer goed bevallen en daardoor heeft hij aan het burgemeesterschap de afgelopen tien jaar meer vorm en inhoud kunnen geven, omdat dat de trend was.

Op 6 juli 2011 was de raadzaal bij zijn installatie helemaal vol. Wat hij toen heeft gezegd zat vol met bravoure. Hij deed het omdat hij het interessant vond en omdat zijn voorganger Ernst Bakker hem had gevraagd om het te doen en omdat Eberhard van der Laan hem gezegd had dat hij het zou kunnen. Toen heeft hij de volgende woorden uitgesproken: “Onze gemeente heeft alles in huis om een van de mooiste woongebieden van Nederland te zijn, en ook een van de prettigste werkgebieden. Dat potentieel wil ik de komende jaren verzilveren.” Elf jaar later is dat nog aan het lukken ook. Hilversum is als een magneet voor mensen die in de oude en nieuwe media hun heil zoeken en in nieuwe groeisectoren als de creatieve industrie. Het is gelukt. Het Media Park zit barstensvol. Er kan niemand meer bij. Dat was tien jaar geleden heel anders. Toen dreigde het leeg te lopen. Samen met Eberhard van der Laan, een idool van hem die helaas is overleden, burgemeester van Amsterdam, is het onheil gekeerd. Hij kende hem goed. Hij was zijn advocaat bij *De Volkskrant*. Hij had met hem een goede relatie. Samen zei hij met hem samen te gaan bouwen aan de verantwoordelijke stad. Dat was een concept dat Eberhard van der Laan had bedacht. Wat goed is voor Amsterdam, is goed voor Hilversum. Dat is ook geprobeerd in de regio te vertalen, wat goed is voor de centrumgemeente is goed voor Blaricum, Laren en Eemnes. Dat concept heeft gewerkt en daarnaar is men gaan handelen. De zeven burgemeesters zijn een hecht team geworden. De stijl van Hilversum is daarin ook veranderd. Vroeger werd Hilversum nogal eens als arrogant gezien, nu voelt het als een gemeenschappelijke waarde. Tien jaar geleden heeft hij gezegd dat zijn stijl warm is als het kan en scherp als het moet, maar altijd helder communiceren. Dat is niet altijd gelukt, maar heel vaak wel. Tien jaar verder is hij er trots op hoe de regio dat concept vormgeeft. Bij de coronacrisis heeft men dat ook weer laten zien.

In de propvolle raadzaal begon het tien jaar geleden best soepel. Zijn beleid is altijd geweest om de pareltjes met elkaar te verbinden. Hilversum heeft veel parels, maar die staan vaak op zichzelf. Wimar Jaeger en vele andere wethouders hebben daaraan gewerkt. Johan Remkes sprak de onsterfelijke woorden, die op een heel charmante manier zijn uitgesproken en die hij bijzonder vond: “Met de benoeming van Pieter Broertjes als burgemeester van Hilversum zijn wij als bestuurders nooit meer veilig.” Hij was welkom in het openbaar bestuur, ook als zij-instromer en met zijn achtergrond. De gunfactor van deze raad en de voorgaande raden is altijd heel groot geweest, om hem de gelegenheid te geven om te doen wat hij dacht dat goed was voor Hilversum, in en buiten het raadhuis. Daarvoor is hij allen zeer dankbaar.

Van de inwoners heeft hij apart afscheid genomen. Hij heeft vier wijkbezoeken afgelegd en een heeft hij er nog tegoed. Het was een geweldige ervaring om mensen in hun eigen omgeving te laten vertellen wat er de afgelopen jaren belangrijk was en wat ze denken dat er de komende jaren nog moet gebeuren. Diezelfde bewoners hadden zich ook uitgelaten tijdens zijn ziekte en hij vond het nodig daarover met hen door te praten over wat hen daartoe had bewogen. Jules Dresmé heeft iets over leiderschap gezegd waarin hij zich zeer herkent. Zijn motto is inderdaad naast ‘moedig voorwaarts’ afkomstig van Gerard Reve ‘groot denken, klein doen’ van Herman Tjeenk Willink. De details bepalen vaak de kwaliteit. Iedere

krant heeft dezelfde opening als het nieuws heel erg belangrijk is. Waarin een krant zich onderscheidt zijn de details, columns en kleine rubriekjes. Hij was er altijd op gespist dat die goed waren. Dat is ook wat Tjeenk Willink ook bedoelt met groot denken en klein doen. Je moet belangstelling houden voor de kleine aspecten, de democratie dichtbij de mensen organiseren. Dat noemde Jacques Wallage ooit maatschappelijke democratie. Niet vanuit het raadhuis, maar eropaf en uitleggen wat je aan het doen bent.

In een wereld die steeds opschaalt is het belangrijk in dezelfde tijd een wijkbrandweerman te introduceren, dichtbij de mensen, die aanraakbaar is, die mensen kan helpen om brandveiligheid in hun huis naar een hoger niveau te krijgen. Dat was steeds zijn inzet.

Hij wilde luisteren naar de mensen en wat hun wensen, dromen en klachten zijn. Mensen willen namelijk gehoord worden en hun verhaal kwijt kunnen, waarvoor bestuurders open moeten staan. Hij heeft ook geleerd te luisteren naar collega's. Burgemeester Onno van Veldhuizen van Enschede is een man met een grote gunfactor. Die begon bij diens afscheid de toespraak met de magistrale zin: "De laatste toespraak van een burgemeester is nooit de beste." Vervolgens hield die een magistraal verhaal over de toekomst van Enschede de komende jaren.

Volgens hem moet Hilversum de tuinstad blijven die Dudok heeft bedacht, dichtbij Amsterdam. Het GNR is ooit opgericht om de groenzone te beschermen. Die fantastische organisatie bestaat nog steeds en is voor hem altijd een inspiratiebron geweest voor groot denken en klein doen. Dat maakt bestuurders groot.

Vervolgens vertelt hij over de lessen die hij heeft geleerd. Taal is voor hem key, de les van Eberhard. Het opvolgen van een toezegging is eveneens belangrijk, zo ook het beantwoorden van mails. Daaruit blijkt het herstel van het vertrouwen in de overheid. Als beleid niet meer uit te leggen is ondermijnt dat de geloofwaardigheid. De democratie moet ook dicht bij huis georganiseerd worden.

Corona heeft hem heel veel geleerd, zoals de rol van burgervader. Hij wilde samen met de horecaondernemers kijken of het leed te delen is. Belangrijk was hen perspectief te bieden en het verbinden van de korte en lange termijn. Ook heeft hij geleerd zaken op de kaart te zetten. Dat betekent goed afstemmen waar je heen wilt, bezien wat de koers is en dan koers te houden.

Zijn persoonlijke triomf was de Egelshoek, een woonwagenkamp dat er verloederd bij lag. Een les daaruit is conflicten niet juridisch te maken en die op te lossen met een gesprek en luisteren naar wat de problemen echt zijn. Dan komt het eerder tot een oplossing dan zaken aan juristen over te laten.

De leefbaarheid verbeteren heeft hij van Joop den Uyl meegekregen. Het doel van de politiek volgens geboren Hilversummer Joop den Uyl is de wereld en de gemeente, wijken en buurten leefbaar en bewoonbaar te maken. Dat is waarom mensen in de politiek zitten. Dat heeft hem geïnspireerd en daarin kan de burgemeester het verschil maken om koers te houden en kleur te bekennen.

De veiligheid van Hilversum is verbeterd in het centrum en ook in de buurten. De laatste berichten zijn dat de criminaliteit met 10%/11% is gedaald. Zijn ambtenaren hebben keihard gewerkt om de leefbaarheid te verbeteren. Ondermijning is een belangrijk begrip geworden. Er is nu een pilot met scholen om het drugsgebruik onder jongeren te lijf te gaan. Zo krijgt criminaliteitsontwikkeling bij jongeren geen kans.

Vervolgens heeft hij groot respect voor de wijze waarop raadsleden hun werk doen. Hun werk wordt steeds zwaarder, maar het is belangrijk. De lokale democratie is in hun handen.

Het Huis van Thorbecke is best delicaat. Het gaat erom dat ambtenaren en bestuurders heel goed met elkaar samenwerken, omdat men anders niet tot een integraal beleid komt. Heel vaak gaat dat goed, maar soms vergeet men elkaar in de haast van de ontwikkelingen. Het is belangrijk daarom scherp te blijven. Ambtenaren en bestuurders kunnen niet zonder elkaar.

Verder is hij kritisch op de relatie met de buitenwereld. De systeemwereld en de leefwereld moeten met elkaar in verbinding blijven, waarbij de burgemeester een belangrijke schakelfunctie kan vervullen. Dat heeft hij de afgelopen jaren proberen te doen en dat is ook zijn pleidooi voor de komende jaren.

Zijn werk heeft hij niet alleen gedaan. De hulp die is gegeven door de raad en wethouders, vooral na zijn ziekte, is fantastisch. Ten eerste dankt hij zijn rots in de branding Philip, met wie hij al vijftig jaar samen is. Zij heeft hem door alle dalen gesleept. Zijn kinderen zijn ook een grote steun voor hem geweest en zij zijn dat nog steeds. Voorts dankt hij Karin Buma en Sonja Mignon, zonder wie hij de afgelopen jaren

zijn ambt niet had kunnen invullen. Zijn alter ego Peter Schulte heeft hem geholpen om het burgemeesterschap te helpen ontdekken. Hem zegt hij dank voor diens inzet, loyaliteit en vriendschap.

De ambtenaren openbare orde en veiligheid heeft hij vaak op hun huid gezeten. Het is fantastisch wat zij hebben gedaan. Saïd en Stefan hebben hem logistiek geholpen om van A naar B te komen.

Staannd applaus

4 SLUITING

De VOORZITTER sluit de bijzondere raadsvergadering om 21.17 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 9 maart 2022,
de griffier, de voorzitter,

P.M.H. van Ruitenbeek

G.M. van den Top